

аналізу і планування вивчаються школою ресурсів, здібностей і компетенцій, представниками якої є І. Ансофф, П. Селзник, Х. Стівенсон, Х. Ітамі, Р. Хайес і ін.

Одними з сучасних підходів до формування конкурентних переваг підприємств стали ресурсний підхід і теорія ключових компетенцій Г. Хемела і К. Прахалада (праця «Competing for the Future», 1994 г.), які стали початком нової ери в розумінні джерел конкурентних переваг.

Загострення конкуренції на внутрішніх і зовнішніх ринках змушує підприємства шукати нові джерела і способи отримання конкурентних переваг, які визначають позиції підприємств в конкурентному середовищі. Поступовий перехід до постіндустріального суспільства ставить нові завдання розвитку підприємств, пов'язані з пошуком нових джерел стійких конкурентних переваг підприємства, які засновані не на матеріальних ресурсах або витратах, а відносяться до внутрішнього потенціалу підприємства і зумовлюють його конкурентоспроможність в змінному ринковому середовищі.

Список використаної літератури:

1. Porter, M. Rethinking Capitalism / M. Porter, M. Kramer // Harvard Business Review [Electronic resource]. – Access mode: <http://hbr.org/2011/01/the-big-idea-creating-shared-value>.

3. Фатхутдинов, Р. А. Конкурентоспособность организации в условия кризиса: экономика, маркетинг, менеджмент: монографія / Р. А. Фатхутдинов. – М.: Маркетинг, «Дашков и Со», 2002. – 892 с.

Pugachevska Kateryna,
Candidate of Economic Sciences,
Associate Professor of Department of
Management and Economic Processes Management,
Mukachevo State University
Dzhunkovska Kateryna,
Candidate of Economic Sciences,
Associate Professor of Department of
International Management,
Kyiv National University of Trade and Economics

EXPORT ORIENTATION OF UKRAINE'S SERVICES SECTOR

A key structural trend in the development of the global economy over the last decades is the advancing development of the service sector, which is a core feature of the post-industrial economy. Post-industrialization is the leader in economically developed countries, whose share of the services sector has reached almost 75% of the value added generated in the economy, while in the least developed countries it is up to 50%. For Ukraine, the shifts that have taken place in the GDP structure since the declaration of independence are also significant, as the share of the service sector in 1990 was 30% compared to 59.2% in 2018 [3]. However, despite its almost double increase, this level is

still below the world average. In addition, by this indicator, Ukraine is close to developing countries with not the most dynamic economic development.

In the vast majority of countries in the world, the growth of the services sector is accompanied by decrease in the industrial sector. In this context, the results of a research conducted by the Razumkov Center scientists, who found that since the declaration of independence, the share of industry in Ukraine has decreased from 45% to 25.6% of GDP (including manufacturing - 14%) [3]. As a result, the process of post-industrialization in Ukraine is to a large extent not only a consequence of the advancing development of the services sector, but also of rapid de-industrialization under the influence of the loss of competitiveness in an open to foreign competition economy.

Due to their nature, services do not have guaranteed quality standards, and therefore services have a high degree of uncertainty. This fact puts the consumer at a disadvantage because the result of the service, its beneficial effect he can evaluate only after its provision; and for manufacturers in these conditions it is difficult to promote services [1, p.510].

The last decade has identified a number of important trends in structural change in world trade identified by the World Trade Organization, i.e. [2, p.32]:

- anticipation of growth in trade in services: over the decade, trade in goods has increased by 32%, services - by 64%;
- in the structure of world trade in services the highest growth rate of export of tourist and other commercial services (by 70%);
- the rapid growth of the computer services market, accounting for 72% of ICT services exports, reaching \$ 353 billion;
- expansion of telecommunication services due to the fact that mobile communication is accessible to almost everyone (99.7 mobile numbers per 100 inhabitants in 2016);
- in the field of transport services, which had the highest growth rate up to 2008, there has been a downward trend since 2014 due to the availability of excess transport capacity;
- further expansion of global value chains in order to optimize the conditions of production of goods and services (value added of final suppliers - 29.2%, suppliers of production components - 70.8%, including service providers - 37.7%);
- introduction of new forms of organization of trade in services based on the use of digital technologies.

In order to strengthen Ukraine's presence on the international market for services, it is necessary to activate the export potential of those sectors that are most in line with current trends in the service economy. In this case, it is primarily about high-tech services, one of the promising areas of development of which is outsourcing. At the same time, the low level of R&D funding (0.17% in 2018) indicates an increasing threat to the state's innovation security. IT industry with a turnover of \$ 4.5 billion USD ranked 2nd in exports of services and 3rd in exports of goods and services after agriculture and transportation sectors. Currently, offices of a number of foreign corporations, including Aricent, SAP, Boeing, Huawei, Ericsson Oracle, Siemens and Teleperformance, etc. are also located in Ukraine. The national transport system is relevant as well, which needs further integration into the European space, since the existing transit potential (except

mainly pipeline transport) is not used to full extent, especially in the field of air and sea transport.

References

1. Melnyk T, Pugachevska K., Kudyenko L., Sevruk I. (2019) Promotion of Ukraine's export to China: priorities and institutional framework. Problems and Perspectives in Management, Vol. 17(3), pp. 508-520 [http://dx.doi.org/10.21511/ppm.17\(3\).2019.40](http://dx.doi.org/10.21511/ppm.17(3).2019.40)
2. Sidenko V. (2018) Hlobalni strukturni transformatsii ta trendy ekonomiky Ukrainy [Global structural transformations and trends of Ukrainian economy]. Retrieved from http://razumkov.org.ua/uploads/article/EP_18_1_37_uk.pdf [Accessed 18 September 2019] [in Ukrainian]
3. State Statistics Service of Ukraine. Retrieved from <http://www.ukrstat.gov.ua> [Accessed 12 September 2019] [in Ukrainian]

Рибчук А.В.,

д.е.н., професор,
Дрогобицький державний педагогічний
університет імені Івана Франка

ЛЮДИНОЦЕНТРИСЬКИЙ ПІДХІД В УПРАВЛІННІ ЗАКЛАДАМИ ОСВІТИ

На початку ХХІ століття спостерігається тенденція соціалізації освітніх відносин. Сучасні освітні парадигми визначають нові цілі, завдання, пріоритети закладів освіти на основі наступних цінностей: багаторічної історії і національних традицій, звичаїв і традицій; якості освітніх програм, заснованих на педагогічній майстерності і професіоналізмі; культури системи освіти, що є гарантом сприятливого клімату в колективі; стратегічних пріоритетів розвитку освітньої організації.

Стрижнем функціонування освітніх організацій стає людино-центричний підхід – як нова парадигма управління закладами освіти, що передбачає серйозні зміни традиційних поглядів не тільки на рівні змістовного аспекту управління, але і на вирішення питань технології управлінської діяльності. Людино-центристський орієнтир - підхід в контексті гуманізації людських відносин, в ефективному функціонуванні, управлінні та конкретизуються в проблемах справедливої оплати праці, економічного стимулювання і встановлення певних функціональних відносин.

Класик американського менеджменту П. Друкер вважав, що основне практичне завдання людино-центристського підходу полягає в тому, щоб зробити людей здатними до спільної дії, надати їхнім зусиллям ефективності і згладити властиві їм слабкості. У цьому сенсі менеджмент має обернутися навколо людини. Підхід до управління, який ставить в центр уваги людину, тому і названий людино-центристським на протигагу іншим підходам, які ігнорують людські фактори або

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>